

tale sig, saa at de ærebe Medlemmer af Thinget, som have vilst stor Taalmodighed under Behandlingen hidtil, nu ogsaa ville udstrække denne Taalmodighed til denne Behandling. Min Stilling er ikke som Fleertallet af dem, der ville stemme for dette Forslag; deri ligger en særegen Grund for mig til at motivere min Afstemning, idet jeg nærmere forklarer min Stilling til Sagen og med det Samme giver et kort Overblik over Sagens Behandling. Jeg vil nemlig vise, hvorledes ogsaa jeg i Realiteten altid har været enig og endnu er det med de Herrere, som ville stemme Nei til Forslaget, men hvorledes jeg i Spørgsmaal, som have havt stor Betydning for denne Sag, ikke er og ingensinde har været enig med mine ærebe Meningsfæller. Denne Forsatningsstrid bebudedes i August 1864 igjennem de to bekjendte Forespørgjeler, og endeel af mine ærebe politiske Venner have lagt særegen Vægt paa, at det Svar, som den daværende Conseilspræsident gav Landsthinget, var anderledes i Faveur af Sunigrundloven end det Svar, som nogle faa Dage efter blev afgivet i Folkethinget. Deri har jeg ikke kunnet være og er ikke enig med de Herrere. Det Svar, der blev afgivet i Landsthinget dengang, gif ikke ud paa at vise os hen til 5te Sunigrundloven; det gif snarere ud paa at paapege, at Fællesanliggenderne efter Freden skulde være flydende eller skulde frabrages Rigsraadet for at gaae over til den absolute Kongemagt, men, hvis vi i denne Strid skulde have kæmpet med absolutistiske Principer, da er det min Overthyning, at vi ikke vilde have naaet det Resultat, som vi nu ere komne til. Det er min Overthyning saameget mere, som det er bekjendt, at Somme af de Medlemmer, som vilde have sagt Nei til Forslaget, ikke synes at have været ganske ubillige til at tilstaae Absolutismen en ikke ringe Indflydelse paa Fællesanliggenderne, naar Sunigrundloven kunde bevares uindskrænket for de særlige; men det er en Mistueelse, som jeg paa ingen Maade deler. Jeg har hørt udtale af Mænd, som træde bestemt op imod dette Forslag og forøvrigt med gode Grunde angive deres subjective Opfattelse af Sagen, at Folket ikke skulde bryde sig om at faae Maadighed over de saakaldte Fællesanliggender. Derimod maa jeg for mit Ved-

kommenne paa det Bestemteste protestere. (Tushrah: Maa jeg bede om Ordet?) Det Svar, der blev afgivet i Folkethinget den Gang paa Forespørgjelen var fra det juridiske Standpunkt Sidefuldstændigt berettiget, og forsaavidt maatte det tiltale, som Regjeringen derved anviste at ville gaae den fuldstændigt lovlige Vej til Afgjørelsen, af det Forsatningsanliggende, som nødvendigheds maatte afgjøres. (Tschering: Maatte jeg bede om Ordet?). Hvad burde der være gjort i November Maaned efter Fredsslutningen? Det var min Mening og er det endnu, at Rigsraadet burde have samtykket i, at Rigsdagen med Regjeringens Bifald ved Lov havde faaet Varetagelsen af alle de Anliggender, som henhøre under Rigsraadet, medens Rigsraadet da formelt var blevet staaende, indtil Grundlovsindskrænkningen paa grundlovsmaessig Maade var bleven hævet. Det var min Overbeviisning og er det endnu, at dette burde være skeet; thi det er Folkets moralste Berettigelse: at komme i Besiddelse af Sunigrundloven uforandret; men, at det ikke skee, er ikke noget i og for sig Uovligt, men det er, saa forekommer det mig, ubilligt mod det danske Folk. Det kunde være skeet, hvis det national-liberale Parti havde sluttet sig til, hvad vi kalde Bensire; Sagen vilde da være bleven gennemført. Jeg er overbeviist om, at den Modstand, der da vilde have reist sig mod Gjennemførelsen af 5te Sunigrundloven, vilde have været for Intet at regne; thi Reactionen har ingen Magt her i Landet; det vilde have været aldeles umuligt den Gang at modstaae Sagen. Jeg har aldrig næret Tvivl om Rigsraadets lovlige Bestaaen. Hvis jeg havde næret Tvivl derom, saa kunde jeg ikke have ladet mig vælge to Gange efter Fredsslutningen til Rigsraadet og siddet der og været med til at vedtage det ene Lovforslag efter det andet. Det har forundret mig, at Andre have kunnet det; dette bliver imidlertid deres egen personlige Sag, men jeg havde ikke kunnet gjøre det, dersom jeg nogensinde havde havt Tvivl om, at Rigsraadet var lovligt bestaaende. Et æret Medlem (Voisen) udtalte forleden Dag sin Anskuelse af Betydningen af Loven af 23de December 1864. Han har vistnok fuldstændigt Ret i, at, naar Rigsraadet ikke var lovligt før den